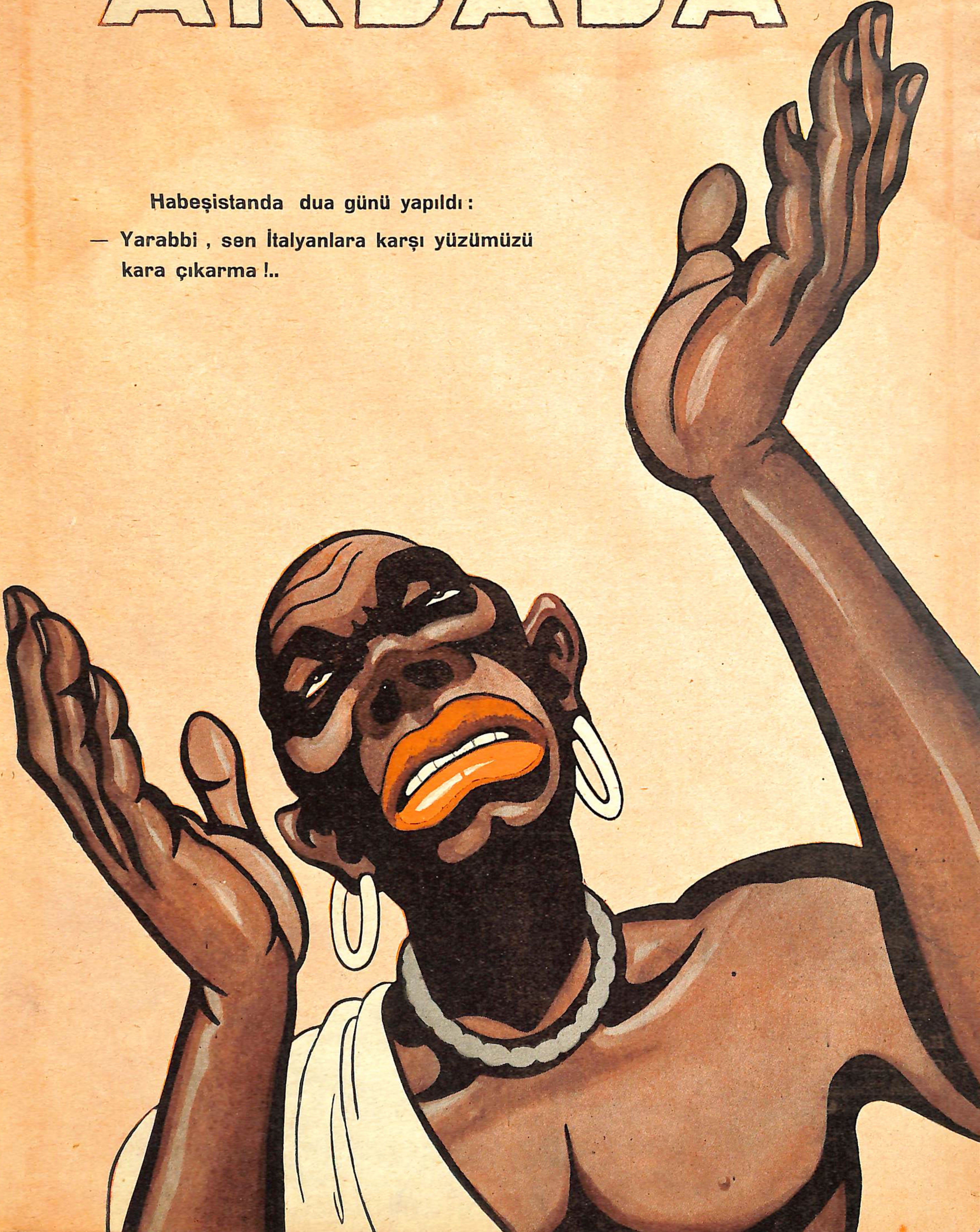
AKBABA

Habeşistanda dua günü yapıldı:

— Yarabbi, sen İtalyanlara karşı yüzümüzü kara çıkarma!..

AYDA

1

İkinci sayısı

Aybaşında çıkıyor

KIYAMET KOPACAK MI?

Aydabirde

ESKİ ZAMPARALAR

Aydabirde

VENEDİKLİ FAFO

Aydabirde

ŞIKLIK NEDİR?

Aydabirde

NASIL MASON OLDUM?

Aydabirde

NASIL ZAYIFLAMALI?

Aydabirde

KÖPEK BESLEMELİ Mİ?

Aydabirde

Faruk Nafiz, Orhan Seyfi, Reşat Nuri, Halit Fahri, Nazım Hikmet, Ahmet Refik, Cafer Fahri, Sadri Ethem, Muzaffer Şevki, Sermet Muhtar, Şükûfe Nihal, Yusuf Ziya..

Ayda Bir'de!

bir doktorun güzellik keşfi

EN DERİN BURUŞUKLUKLARI IZALE EDER

Basit ve az masraflı olan Doktor Stejskalin keşfi; her kadına kendi yaşından pek daha genç görünmesi imkânını veriyor. Yüzdeki buruşukluklar, Biocel tâbir edilen ve cildin en kıymetli bir unsuru gıdaisi olan cevherin kayboluşundan tevellüt eder. Bu, Viyana Üniversitesi Profesörü; genç hayvanlardan istihsal edilen bu cevher sayesinde acaca gençliği iade çaresini bulmağa muvaffak olmuştur ki bu cevher, şimdi pembe rengindeki TOKALON kremi terkibinde mevcuttur. Yalnız geceleri yatmazdan evvel tatbik edeceginiz bu krem, uykunuz esnasında tamamen cilde nüfuz ederek bütün buruşuklukları giderir.

Cildi yumuşatarak gençleştirir. Yüzün zayıflamış adalelerini kuvvetlendirir ve göz altı çukurlarını tamamen kaybettirir. Sabahları, pudralanmazdan evvel beyaz renkteki (Yağsız TOKALON) kremini kullanınız. Bu da beyazlatıcı, besleyici ve mukavvidir. Münbasit mesamatı sıklaştırır ve siyah benleri giderir. Bu suretle sabah ve akşam kullanılan bu kremler, teninize bir gençlik tazeliğini verecektir. Hemen bugünden tecrübesini yapınız.

Bu günler !..

Evet, bu günler sıhatimiz için bir tehlike mevsimidir.

Kızgın bir güneş altında terler, serin bir rüzgâr altında **üşürsünüz !**

Yahut, bir bardak buzlu su ile hararet söndürürsünüz.

Akşam üstü: Avuçlarınızda bir sıcaklık! Hastalık başlıyor demek.. Can kurtaran :

E. NEŞET Kininidir !

Bir tane E. Neşet kinini Damarlarınızdaki yangını söndürür ve size tekrar sıhatinizi kazandırır

Yıl 13 — Cumartesi, 14 Eylûl 1935 — Sayı 88

Müessisleri :
Yusuf Ziya Ortac — Orhan Seyfi Orhon
ABONE : Türkiye için, yıllığı 500, altı aylığı 250, üç aylığı 125 kuruş
ECNEBİ : Seneliği 1000, altı aylığı 500, üç aylığı 250 kuruş
ADRES : İstanbul, Ankara caddesi, AKBABA
Telefon : 22129 Sayısı 10 Kuruş

Kurt ve Kuzu Hikâyesi

Bütün dünyanın gözleri önünde (Lâfonten) in meşhur kurt ve kuzu hikâyesi bir daha geçiyor. Avrupanın acar kurtları Afrikanın kıvırcık kuzusunun etrafını sarmışlar; dişlerine göre parçalar aramaktalar.

Arasıra, kuzunun Uluslar kurumundan:

— Meee! Meee!

Diye yalvaran bir sesi işitiliyor. Bu ses kurtların iştahını bir kat daha artırmaktan başka bir şeye yaramıyor.

Adalet fikrinin harpten sonra ne kadar ilerlediğini ve umumî sulha ne derece yaklaştığımızı anlamak için bu kadar güzel misal olamaz.

Habeşistanın istilâya uğraması için en büyük kabahati rengi olabilir. Aşağı telâkki edilen bir ırka mensup olan bu zavallı millet için arsıulusal bir adalet kürsüsünde konuşulan mesele, niçin taksim edileceği, değil, nasıl taksim edileceğidir.

Dünyaya ebedî sulhu temin edeceğini söyliyen devletler birbirile şöyle münakaşa ediyorlar:

— Sen şimalini alırsan ben de şarkını alırım.

— Sen şark tarafını istilâ edersen ben de garba girerim.

— Altın madenleri benim olacak.

— Petrol membalarını ben isterim!

(Lâfonten) in hikâyesi çoktan bir sembol olmaktan çıktı. Bugünün siyasasından bir sahnedir. Artık zevahiri muhafaza etmeğe de lüzum kalmadı. Bundan sonra siyaset alanında kurt, kuzuyu yerken:

— Niçin suyu bulandırdın!

Demek nezaketini bile göstermiyecek.

— Gel, seni yiyeceğim!

Diyecek ve yiyecek.

Kış geliyor. Milletler Kurumuna kurulan büyük devletler, bu sene sulh perisine kıvırcık Habeş kuzusundan bir astragan manto hediye ederlerse dünya sulhu namına kendilerine teşekkür edelim.

Orhan Seyfi

— **Bir kilo terkos suyunu yirmi beşe satıyorum..**
— **Karakulak diye mi, Taşdelen diye mi?**
— **Süt diye!**

rışık bir fotoğraftan, türlü türlü manalar çıkararak izahat verdikten sonra:

— Tedavinizi tesbit edelim, dedi. Evvelâ bol gıda, bol ziya, bol hava... Hergün güneş banyosu... Yemeklerden sonra iki saat şezlongta istirahat.. Yorulmıyacaksını, terlemiyeceksiniz... Sigara, içki katiyen yok.. Uykusuzluk memnu. Gece dokuz buçukta yatağa girmiş olacaksınız. Her sabah üç yumurta, yüz gram taze tereyağ, yüz gram peynir.. Öğleyin biftek, beyin, havyar.. ilâh..

İlâç olarak yalnız fitin veriyorum. Hergün tartılacaksınız.. Kilo almaya dikkat ediniz. Üç gün sonra sizi tekrar göreyim..

Tedaviyi takip ettim. Bir haftada beş kilo birden aldım. Kanlandım, canlandım, yalnız baş ağrısı geçmedi. Bir başka arkadaşıma rasgeldim. Hastalığımı anlattım. O bana:

— Mutlaka mideden geliyor, dedi, ben de ayni rahatsızlığı çektim, sana filân mide hastalıkları mütehassısını tavsiye ederim, hemen git, ihmal etme.

Gittim.

Doktor beni yatırıp uzun uzadıya muayene ettikten sonra:

— Hiç şüphe yok ki, hastalığınız mideden geliyor, dedi, yarın sabah hiç bir şey yemeden geliniz, usarei mideviyenizi alalım, bakalım, ne var?

Ertesi gün gittim.

Doktor bana bir lâstik boru yutturdu Midemin usaresini aldı. Üç gün sonra neticesini bildireceğini söyledi.

Üç gün sonra gittim.

— Asit fazla.. Midenizde hafif bir ülser var. Ameliyat edip orasını çıkarmak lâzım.. Fakat belki ilâçla geçiririz. Size kalevî şeyler vereceğim. Fakat daha evvel midenizi yıkıyalım. Yarın bir şey yemeden gelin.

Ertesi gün gittim.

Boğulur gibi feci azaplar içinde midemi yıkadı. İsimlerini bilmediğim muhtelif ilâçlar verdi. Süt, yoğurt, meyva, et, sirke, unlu şeyler yemeği sureti katiyede menetti.

— Geriye bir şey kalmadı, doktor, ne yiyeyim!

Dedim.

Gazetelerden: İtalya - Habeşistan, harbetmek için yağmur mevsiminin bitmesini bekliyorlarmış!

Felek — Artık yağmuru keseyim mi?
Arkadaşı — Sakın ha.. Sonra ateşi söndüremeyiz!..

— Haşlanmış sebze, çorba, komposto.

Dedi.

İlâçlarını harfiyen yaptım. Baş ağrısı daha fazla arttı. O sırada gene bir dostuma rasgeldim. Hastalığımdan bahsettim.

— Ben de aynen senin gibi idim, benim rahatsızlığım da mideden geliyor, sandılar. Tamamen asabî imiş. Sana filân asabiye mütehassısını tavsiye ederim, hiç durma, git.

Dedi.

Gittim.

O da soydu, muayene etti. Küçük çekiçlerle diz kapaklarıma, dirseklerime vurdu.. Sonra:

— Hastalığınız tamamen asabî... Sizde nevrasteni var. Verdiğim ilâçları alınız, derhal geçecek..

Dedi.

Bana sabahları soğuk duş, akşamları ılık banyo... Gece yatmadan evvel kolonyalı su ile firiksiyon.. Günde

iki saat kültür fizik.. Deniz banyosu ve dağlarda gezmemi tavsiye etti.

Dediklerini aynen yaptım.

Baş ağrısı gene geçmedi.

Başka bir arkadaşıma rasgeldim. Rahatsızlığımı anlattım. Beni dinledikten sonra:

— Tamam, dedi, senin hastalığın aynen benim hastalığım.. Tansiyonuna baktırdın mı?

— Hayır!

— Baş ağrısı tansiyondan geliyor. Muhakkak ki tansiyonun yüksektir, hemen filân doktora git, o filân aletle bakıyor, başkasına emniyet etme..

Gidip baktırdım.

Yarım derece fazla imiş.

Bana:

— Et yeme, su az iç.. Yol yürüme, merdiven çıkma, istirahat et.

Dedi.

Dediklerini yaptım.

Baş ağrısı gene geçmedi.

Bir gün bir dostuma daha rasgeldim. Gene hastalığımı anlattım.

— Tıpkı benim hastalığım dedi, burnundan nefes al bakayım, aldım.

— Rahat nefes alıyor musun?

— Alıyorum.

— Öyle olmaz, bir deliğini kapa, öbürile al. Şimdi ötekini kapa, bununla al.. Hangisile daha rahat nefes alıyorsun.

— Sağ tarafla galiba..

— Solda tıkanıklık var mı?

— Var gibi.

— Öyleyse burnunda polip var. Hemen bir burun mütehassısına git, aldır, baş ağrısını o yapar.

Gittim.

Doktor filhakika burnumda hastalık olduğunu söyledi. Ameliyata ihtiyaç varmış. Pazarlık ettik. Ameliyat yapıldı. Çektiğim acıyı, burnumdan dere gibi akan kanları, günlerce burun deliklerim pamuk tıkalı kalarak ağzımdan nefes almanın azabını bir tarafa bırakıyorum, baş ağrım gene geçmedi.

Bir gün bir kulak mütehassısı ile konuşuyordum. Doktor güldü:

— Ayol, dedi, senin hastalığını teşhis edememişler. Baş ağrısı kulaktan geliyor. Bana gel.. Kulaklarını yıkayım, ne baş ağrısı kalır, ne bir şey.

Gittim.

Kulağıma biraz yağ damlattıktan sonra Filit pülvarizatörüne benziyen koca bir şırıngayı kulağıma soktu. Bir bastı.

— Ay!

Demeğe kalmadı.

— Kurtuldun, diye, müjdeledi. içinde tampon varmış. Çıktı. Haydi artık bir şeyin kalmadı.

Parayı verip sevinerek çıktım. Fakat baş ağrım gene geçmedi.

Bir gün bir dişçi dostumla konuşuyordum.

Şikâyetlerimi dinledikten sonra elile omuzuma vurdu: ::

— Dua et ki bana rasgeldin.

— Neden?

— Baş ağrını ben geçireceğim.

— Nasıl?

— Dişlerini tedavi ederek!

— Dişim ağrımıyor ki..

— Diş ağrısının yüzde sekseni baş ağrısı şeklinde duyulur. Aç ağzını bakayım.

Açtım.

— İşte diş etlerinde kırmızılık var. Sende (piyore) var mı?

— Piyore nedir?

— Diş etlerine bastığın zaman beyaz bir şey çıkıyor mu?

— Farkında değilim.

— Yarın bana gel, dişlerini muayene edeyim.

Gittim.

Dişlerimi berbat buldu. Ağzımda bir iki çürük diş varmış. Baş ağrısı dişlerin kökündeki iltihaptan geliyormuş.

— Yarın git, bir radyoğrafi yaptır, filimleri al, bana gel.

Dediğini yaptım.

Filimleri havaya kaldırarak bana gösterdi:

— Görüyor musun, işte diş kökünde iltihap var. Fazla ilerlemeden kürtaj yapmalı, seni kurtarmalıyız. Yoksa maazallah bu çok tehlikelidir.

— Ne olur?

— Tehlikelidir vesselâm.

Israr ettim. Tehlikesini anlattı.

— Septisemi yapar, (menenjit) olur gidersin!

— Kurtulmak için ne yapmalı?

— Tedavi ettirmeli. Şu üç dişi çıkaracağım. Şimdilik öbürlerine dokunmaya lüzum yok. İltihap bu kısımda...

Uzatmıyalım. Dişlerimi söktürdüm. Taktırdım. Olmadı, yeniden yaptırdım. Nihayet tedavi bitti, fakat gene baş ağrım geçmedi.

Artık ümidi kesmiştim.

O aralık gazetelerde Moskova sefiri Vasıf Çınarın apandisitten öldüğü haberi geldi. Eşten dosttan apandisit hastalığı hakkında malûmat toplamaya başladım. Meğer, bu uğursuz hastalığın en mühim ârazından biri de baş ağrısı imiş..

İstanbulun en güzel apartımanlarından birine sahip olan meşhur bir operatöre gittim. Beni soydu, dinledi, karnıma parmaklarile bastı.

— Acıyor mu?

— Acıyor!

— Tamam, dedi, sende apandisit var. Kriz gelmeden hemen ameliyat yaparak apandisi çıkarmalı.

— Olur mu, olmaz mı?

Diye tereddüde zaman kalmadı. Fennin kat'î emrine tâbi olarak ameliyat masasına yattım, yardılar, kestiler, biçtiler. Apandisitten kurtulayım, derken (pelitonit) oldum. Ondan kurtuldum, yılancığa yakalandım. Dört ay hastahanede yatıp bin liraya yakın para verdikten sonra bir deri kemik çıktım.

Ondan sonra doktora, ilâca, teşhise, tedaviye tövbe ettim. Büfedeki (bizmomağnezi) leri, ökarbonları, (validol) ları, (Optalidon) ları çöplüğe fırlattım.

Şimdi öğreniyorum ki (pelitonit) e yakalanıp, kurtulmam, ondan sonra yılancıktan yakamı sıyırmam, büyük bir şans, adeta bir harika imiş. Ne dersiniz, ilâçtan, tedaviden vazgeçtikten sonra baş ağrım kendiliğinden geçmesin mi?

Meğer, ben fenne riayet edeyim, tababete hürmet göstereyim derken bir baş ağrısı yüzünden ölüp gidecekmişim.

Şimdi daha iyi anladım ki şu eski ata sözünde bugünün doktorluğuna uyan, büyük amma, pek büyük bir hakikat gizli duruyor:

— Ecel geldi cihana, baş ağrısı bahane!

Fiske

Avukata dair

Mahkemeden hiç ayağı eksik olmıyan bir adamdı. Ticaret ve komisyon işlerile meşguldü.

İkide birde hileli iflâs, sahte senet ve imza, mukavelelere riayetsizlik, gümrük kaçakçılığı ve saire gibi ithamlarla maznun iskemlesine oturdu.

Dışarıda çok lâkırdı etmekle meşhur olduğu halde mahkemede hiç ağzını açmaz, kendisine bir şey sorulduğu vakit «müsaade buyurulursa avukatım arzedecek»ten başka cevap vermezdi.

Mahkeme sonunda hâkim ilâve edecek bir şeyi olup olmadığını sorduğu zaman ise mazlum bir tevekkülle boynunu büker. «Avukatlarım vaziyeti teşrih ettiler. Mahkemenin tecellii adaletine muntazır bulunduğumu arzdan başka maruzatım yoktur» derdi.

Memleketin en meşhur ve cerbezeli avukatları daima onun için çalışıp çabalarlar, çok kere ateşli nutuklar parlak delillerle onun masum olduğunu isbat ederler, pek nadiren buna muvaffak olamazlarsa suçunu ve cezasını hafifletecek sebepler bulurlardı.

Bir gün gene mahkemedeki mutat sandalyasına oturmuştu. Hâkim bu eski müşteriye kim bilir kaçıncı defa olarak ismini, hüviyetini, yaşını sorduktan sonra nelerle itham edildiğini anlattı ve avukatlarının kimler olduğunu sordu.

O ayağa kalktı:

— Bu defa avukatım yok, dedi, haklı olduğum ve hakikati olduğu gibi söylemeğe karar vermiş bulunduğum için avukata lüzum görmedim.

Görünüş

İki kadın arasında:

— Talihsizliğimi, alık bir kocaya düştüğüm zaman anladın!

— Bunu, nişanlı iken anlıyacaktın güzelim!

— Olduğu kadar fakir görünmüyordu ki.

Haydarpaşa lisesinden çehreler:

Müdür: Saffet Şavli

Terbiye muallimi: Cemil Sena

Bir düzeltme

Meşhur Yunus Nadinin Avrupada okuyan oğlu, İstanbula geldi ve Cumhuriyetin başına oturdu.

Maşallah, hergün bir fıkra yazıyor. Geçen gün rasgele bir tanesini okuduk. Züğürtlükten, zenginlikten bahsederken şunları diyor:

[Biz fakir bir milletiz. Bin Türkün cebini ara, 999 unun meteliksiz olduğunu görürsün. Ancak bir tanesinde beş on kuruş çıkar.]

Sonra ilâve ediyor:

[Bir gün, canınız istese de bir otomobil alıverseniz, yahut şeytana uyup ta bir apartıman yaptırsanız...]

Dikkat edilirse, hattâ dikkat edilmezse bile görülür ki, yukarıki cümle ile aşağıki cümle biribirini tutmuyor.

Çünkü 1000 de 999 u meteliksiz olan ve ancak bir tanesinde beş on kuruş bulunan bir millet, canı isteyince; otomobil alıveremez.. Şeytana uyup ta bir apartıman yaptırıveremez!

Şu halde, toy muharririn, cümlesini şöyle değiştirmesi lâzım gelir:

[Biz fakir bir milletiz. Bin Türkün cebini ara, 999 unun meteliksiz olduğunu görürsün. Ancak bir tanesinde bir kaç milyon lira çıkar!]

Ateş ve barut

İki sene evvel akrabasından bir genç kızla evlendiği zaman sormuştum:

— Evlenmeğe niyetin yoktu. Bu nasıl oldu?

— Bir kaç ay evimizde misafir kalmışlardı. Ateşle barut bir arada durur mu? Seviştik, evleniyoruz.

Geçen gün mahkemeden çıkarken gördüm ve sordum:

— Hayrola... Nereden?

— Boşanıyoruz...

— Sebep?

O iki sene evvelki sözünü hatırlıyarak gülümsedi:

— Gene ateşle barut meselesi... Ben barut gibi sert adam... O durmadan ateş gibi beni fitiller... Ne olacak. Geçinemedik işte...

SARI SELİM

— 1 —

Bu sayıda Topkapı sarayına girelim,
Vakanın kahramanı: «Padişah Sarı Selim»!..
«Kanunî» lâkabile anılan «Süleyman» dan
Bir oğlan doğurmuştu Rus kızı «Hürrem sultan»!..
Bu: Soluk, saz benizli, çelimsiz bir çocuktu,
Saçı: Sarı ibrişim, gözü: Mavi boncuktu!..
Bütün tarihler yazar anasının adını:
Gönül verip almıştı «Kanunî» bu kadını!..
Osmanlı sarayına girmemişti doğrusu
Böyle kadın.. Sevmişti herkes bu güzel Rusu!..
«Hürrem» in andırırdı sarı, uzun saçları
Beyaz baldırlarında örülmüş kırbaçları!..
Altın kâküllerile süslenir şakakları,
Kızıl kor parçasına benzerdi dudakları!..

Çocukluklarında nasıldılar : 3

Abidin Daver

Haremde çıplak gezer bir çift beyaz bacakla,
Onun mavi bakışı zarar verirdi akla!..
Gören derdi:
— «Çıkmadı böyle güneş Asyadan!...»

*

Esirciler çalmıştı bu kızı Kafkasyadan,
«Hareme başka ırktan bir güzel girsin!...» diye,
Onu vezirler etti padişaha hediye!..
Hükümdara satmıştı «Hurrem» kendini nazla,
Tesiri altındaydı onun «Kanunî» fazla!..
Hele «Sarı Selim» i dünyaya getirince,
«Hünkâr Süleyman» düştü büsbütün bir sevince,
Sarayda iradeyi «Hurrem Sultan» a verdi,
«Kadınlar saltanatı» ülkeye kanat gerdi!..

— 2 —

İşte «Selim» büyüdü böyle nazla sarayda,
Genç oldu... Verilirdi ona bir kadın ayda:
Senede on iki kız onun koynuna gider
Ağam safa sürerdi!.. Bu herif ne halteder:
Yılda on iki tane, on yılda yüz yirmi kız
Kurban olup sönerdi onun hırsile yalnız!..
Bu müthiş muhasebe hayret verir herkese:
İnsan yaptıramazken her ay başka elbise,
Kadın değiştirirdi «Sarı Selim» durmadan,
Mart kuzusu isterdi şubatı doldurmadan!..
Zavallı Türk milleti buna şaşıp kalırdı:
Maaş alıyor gibi, herif karı alırdı!...

— 3 —

Şehzadelikten çıktı, mertebesi yükseldi:
Bu «hünkâr namzedi» nin önünde dize geldi
«Üç tuğlu vezir» lerle, bir sürü «beylerbeyi»,
Öpülmüştü kürkünün o çamurlu eteği!..

*

Millet hiç sevmiyordu bu zendost veliahtı:
Teklif edeceklerdi ona yakında tahtı,
Halbuki o kızların koynundan çıkmıyordu,
Zilletten utanmıyor, şehvetten bıkmıyordu!..
«Kızlar ağası» denen cahil, sersem bir Arap
Durmadan taşıyordu ona kadınla, şarap!..

Takdim edilmeliydi, bu kızlarla beraber,
Ahaliyi soyarak elde edilen «amber»:
Herif, gül şerbetile, bu ilâcı yutunca,
Rumeli şarabile namusu unutunca,
Haremde son rezalet kendini gösterirdi,
«Sarı Selim» kızlara şöyle emir verirdi:
— «Sırtınızdan şu melûn esvabı fırlatınız,
«Soyununuz kahpeler, çıplak göbek atınız!..»
Bu iğrenç sahneleri anlatsam gelmez dile:
Böyle rezalet olmaz «umumî ev» de bile!...

— 4 —

Bir gün tahta çıkmıştı nihayet «Sarı Selim»,
Düşündü:
— «Bu kızlara artık düşkün değilim,
«İşittim «Sokullu» nun karısı çok güzelmiş,
«Budin vilâyetine bir busesi bedelmiş!...»
— «Olmaz!..»
Derse, girerdi «Sokullu» nun kanına,
Bu maksatla çağırdı vezirini yanına,
Dedi:
— «Gelip göreyim oturduğun konağı,
«Bir gececik olayım sana sofra ortağı!...»
....

Padişahın ağzından duyunca bu sözleri,
«Paşa» nın açılmıştı hayretinden gözleri,
Ayağına kapandı hünkârın o saniye,
Eteklerini öptü:
— «Bu, ne iltifat!..» diye!..
Zavallı bilmiyordu alçağın maksadını:
Elinden alacaktı en sevdiği kadını!..

— 5 —

«Sokullu» sofraları evinde hazırlattı,
Hünkârın arzusunu bir dostuna anlattı,
Dostu dedi:
— «Sevinme, et buna hattâ keder,
«Eğer hünkâr gelirse, kadın elinden gider!...»
«Sadrıazam» sedirin üstüne yıkılmıştı!..
Kızmış, düşünüyordu.. Canı çok sıkılmıştı!..

*

Vezirin genç karısı bu işi işitince,
Ona teselli verdi.. Düşündü ince, ince,
Kurtuluş yolu buldu, hemen şu işe daldı:
Kilerden kaynatılmış elli yumurta aldı,
Emir verip boyattı başka renge hepsini!..
Sofranın ortasına koydu altın bir sini,
Sonra içine dizdi renk renk yumurtaları:
Yeşil, mavi, lâcivert, pembe, eflâtun, sarı!...

— 6 —

«Naima» şöyle diyor:
— «Çıktı hünkâr saraydan,
«Seğirtti «kollukçular» ok fırlar gibi yaydan!..
«Su başı» lar dal kılıç, «sipahi» ler mızraklı,
«Yaya «iç oğlanları» lâhur, sırma kuşaklı!..
«Sarsarken «narazen» ler yollarda gök kubbeyi,
«Dizgini tutuyordu «Rumeli beylerbeyi»!..

— Bazı Avrupa şehirlerinde posta işini, güvercinlerle, kırlangıçlar yapıyorlarmış..

— Bunda şaşılacak ne var?.. Bizde de nezafet memurluğunu kedilerle, köpekler yapmıyorlar mı?

«Gelmişken «Nemseliler ana vatana kadar,
«Yurdun ezildiğini hiç düşünmiyen hünkâr,
«Nikâhlı bir kadının fethine gidiyordu!...»

*

«Selim» leş gövdesini atın üstünde yordu,
Bu alayla ulaştı Beyazıttaki eve!...
....

Yapılan yemekleri yemişti seve, seve,
Fakat birden gözleri altın siniye deydi,
Yumurtalar boyanmış... Bu, ne garip bir şeydi?!..
Sebebini sorunca «Safiye kadın» güldü,
Sonra dudaklarından şu cümleler döküldü:
— «Bir kaç tane kırınız bunlardan ulu orta,
«Renkleri başka amma, içi ayni yumurta!..
«İşte bütün kadınlar bu yumurtaya benzer,
«Hepsi başka biçimdir, başka kılıkta gezer!..
«Fakat kabuklarını, yani: Esvabı atın
«Göreceksiniz: Çıkar içinden ayni kadın!..»
....

«Selim» takdir etmişti «Safiye» nin fendini:
Gitti... Kadın kurtardı canavardan kendini!...

Necden Rüştü

ÇARESİZ AŞK

— Bana ayyaş mı diyorlar? Onu söyliyen başında büyük haltetmiş... Gerçi burnum bir parça şiş ve kırmızı görünür amma sık sık ağlamaktan... Bir de çok nezle çektim; burnumdaki kan damarları gevşemiş...

— ....

— Neye mi bu kadar çok içiyorum? Bari sen olsun anla... Aşktan... Âşıkım âşık... Sevdiğimi unutmak için içiyorum; kendimi unutmak için içiyorum; daha doğrusu geberip gitmek için içiyorum. Çünkü bu aşktan bize başka türlü kurtuluş yok...

— ....

— Sen de amma saçma sual soruyorsun ha!!... Otuz beş yaşında herif ilk defa sever mi? Yalan olmasın ben on üç yahut on dört yaşımdanberi boyuna aşk çekerim... Aşaı yukarı rakıya başladığım zamandanberi... Şimdiye kadar belki elli kadın sevdim... Fakat bu seferki canıma okudu; hepsinin üstüne tüy dikti.

— ....

— Sus cahil... Aşk hakkında öyle hürmetsiz bir lisan kullanma... Dünyada ondan ulvî ve ilâhî şey var mıdır? Aşk yeryüzünden kalkmış olsa ben bu kadar yanar tutuşur muydum.

— ....

— Neye geceyi beklemiyor da ikindi sıcağında rakı içiyorum öyle mi? Geceyi gündüzden farkediyor muyum acaba... Onsuz geçen günün her saati benim için şebbi yelda... İkindi sıcağı ise benim yüreğimde... Fırın gibi yanıyorum.

— ....

— Neydi Tevfik Fikretin o şiiri... «Böyle ağlar mı idim süzmez isem»...

— ....

— Bırak ayıplasınlar... Ayıplayanın Allah başına versin...

— ....

— Güzel mi? Güzellik te söz mü? Ah onu bir görseydin... Dedim ya ben aşağı yukarı yirmi iki senelik bir âşıkım... Şimdiye kadar belki elli kadın sevdim... Fakat böylesini görmedim.

— ....

— Tam altı ay oluyor... Onu yılbaşı gecesi baloda gördüm... Hani tam gece yarısı elektrikler bir dakika kapanıp açılıyor ya.. Elektrikler açılır açılmaz ilk gözüme ilişen çehre o oldu... Birdenbire vurulmuş gibi oldum... O gün bugündür bu kadını unutamıyorum. Böyle cayır cayır yanıyorum.

— ....

— Kadın dedim amma cinsine nazaran yani erkeğin mukabili manasında kadın... Yoksa kendisi halis kız olan kız... Öyle nişanlısı, kortası, bir dalaveresi filân da yok... Olsa yılbaşı şerefine mutlaka yanında bulunurdu.

— ....

— Onunla evleneyim mi? Budala buna imkân olsa bir dakika durur muyum sandın... Vallahi nikâh memurunu gece yarısı yatağından kaldırır, nikâhımı kıydırırdım...

— ....

— Evet öteki sevdiklerimin her hangi birisile evlenebilirdim, fakat bununla imkân yok, çare yok...

— ....

— Nasıl teşebbüs etmedim.. Altı aydır bu işin peşindeyim. Fakat dedim ya imkân yok...

— ....

— Kız beni ret mi etti? Benim gibi bir gence karı olmak şerefini reddedecek kızı Allah yaratmış mıdır dersin... Sen bendeki boyu bosu, güzelliği kimde görüyorsun?

— ....

— Hayır babası da reddetmedi. Ne kadar param, kaç tane apartımanım, dükkânım olduğunu biliyorsun... Babası bunların hatırı için sade kızını değil, ailesindeki bütün kadınları toptan bana nikâh ederdi.

— ....

— O halde neye mi onunla evlenmiyorum. Sevdiğimi bulamıyorum da ondan...

— ....

— Bütün İstanbul polisini seferber etsek nafile...

— ....

— İstanbulda bulunduğuna ne şüphe?... O gece o baloda bulunanların hepsini tanıyorum. Hepsini her zaman görüyorum...

— ....

— Hepsini deyince tabiî sevdiğim kızı da görüyorum...

— ....

— Gördüğüm halde neden mi ele geçiremiyorum? Bunda anlaşılmıyacak ne var? O gece yılbaşı şerefine ziyadece sarhoştum. Baloda da belki kırk elli tane kız vardı. Sevdiğimin adını sormayı akıl edemediğim gibi sarhoşluktan yüzünü de aklımda tutamadım. O geceki kızların isimlerini aldım; onları birer birer evlerinde ziyare ediyorum. Fakat âşık olduğum kızın bunlardan hangisi olduğunu bir türlü tanıyıp çıkaramıyorum.

Ağustos böceği

1

EYLÜL

Herkesin heyecanla beklediği gündür.

AYDABİR

İkinci sayısı o gün çıkacak.

SERMET MUHTAR
Eski zamparaları ve eski çapkınlık şekillerini canlı üslûbile bu sayıda yaşatıyor.

NAZIM HİKMET
En güzel ve en coşkun bir şiirini (Aydabir) in ikinci sayısında neşredecektir.

ORHAN SEYFİ
Yeni bir şiirile okuyuclarına öz şiirin tadını verecektir.

FARUK NAFİZ
Sanatının hayranlarını bir daha hayran edecektir.

AHMET REFİK
Osmanlı tarihinde büyük roller oynayan bir Venedik dilberini anlatıyor!

— Kış geliyor diye öyle seviniyorum ki...
— Ben de... Geceler uzayacak!

Terazinin iki gözü

Biri sarışın, kuru; öbürü esmer, şişmanca, iki arkadaş, saatlardanberi, karşılıklı oturmuş, sigara, kahve içerek, tatlı tatlı konuşuyorlardı; sarışını, elile garsonu çağırıyordu; esmeri, kolundan tutup çekti:

— Neye çağırıyorsun?

— Birer kahve daha içelim.

— Yok, olmaz. Ben, gideceğim.

— Biraz daha otur, vakit erken...

— Karım bekler!

— Beklesin...

— Olmaz...

— Neden olmaz?

— Bekler, merak eder, üzülür.

Biraz evvel, kuzu gibi baş sallıyarak, can ciğer konuşan iki ahbap çavuşlar, birden ateşlenmişlerdi:

— Demek karını çok seviyorsun?

— İnsanın karısını sevmesi kabahat mi, ayıp mıdır?

— Kabahat, ayıp değil amma, sizin gibi on bu kadar senelik karı kocalar için, nasıl diyeyim? Biraz gülünç...

— Hiç te gülünç değil... Karımı hem severim hem de sayarım.

— Lâkırdıyı ağzında döndürüp dolaştırma... Şuna gel de, kısaca kılıbığım, de, geç!

— Kılıbıklık başka; sevgi, saygı başka!

— Hepsi bir yola çıkar.

— Çıkmaz!

— Çıkmaz mı? Dur, öyle ise, sana, iki çift şey sorayım. Amma, yalan söylemiyeceksin, doğru cevaplar vereceksin.

— Tamamile doğru söyliyeceğim.

— Başlıyorum. Karın: «Bu akşam, eve, saat altıda gel!» dese, tam saat altıda eve gider misin?

— Dakikası dakikasına olmasa bile, o saatte gitmeğe gayret ederim.

— O, karanlıkta uyusa, sen de aydınlıktan hazzetsen, ne yaparsın?

— Az ışıklı idare kandili yakarım.

— Ya karın, hiç ışık istemezse, o kadarına bile tahammül etmezse?

— İdare kandilini söndürürüm.

— Âlâ! Karın, bir yemeği sevmese, hattâ sofrada görmeğe tahammül etmese, sen de o yemeği sevsen, ne yaparsın?

— O yemeği, gider,lokantada yerim.

— Yani, eve sokmazsın.

— Evet.

— Karın sinemaya gitmek istese, senin de uykun gelse ve yorgun olsan, ne yaparsın?

— Yorgun olduğumu söylerim.

— Karın, ısrar ederse?

— Sinemaya giderim.

— Âlâdan âlâ!.. Karın, gecelerce annesine, babasına gidip kalsa ve buna mukabil sen de, bir akrabana bir gecelik misafirliğe gitmek istesen, karın da mâni olsa, ne yaparsın?

— Akrabama misafir gitmekten vazgeçerim!

— Âlânın, âlânın âlâsı!.. Karın, rakı içme, sigarayı azalt, dese, darılır mısın?

— Benim iyiliğim düşünülerek söylenmiş sözlere darılmam, haksızlık olur.

— Peki, eğer sen, bunları yapmıyacak olursan, karın, seni eve almıyacağını söylese, bu tembihe riayet eder, bu tehditten korkar mısın?

— Tehditten korkmam amma, karımı rakıya feda edemiyeceğim için, rakıyı içmeyiveririm ve sigarayı da azaltırım.

— Âlânın, âlânın, âlânın âlâsı... Artık, soracak bir şeyim kalmadı.

— Peki, sen, ne yaparsın? Bir de ben sorayım?

— Ne mi yaparım?

— Tamamile senin aksine...

— Ya!?. Dehşetlisin be!

— Ne sanıyorsun?.. Saat altıda mı gel, dedi. Sabahın altısında giderim. Karanlıktan mı hazzediyor, tavana üç yüz mumluk ampul takarım... Hangi yemeği sevmiyor, ona inat, hergün pişirtir, gözünün önünde, şapırdata şapırdata yerim... Sinemaya mı gitmek istiyor? O gün, benim de, hakikaten canım istese, ona inat; entarimi giyer ve erkenden yatarım... Karımı, anasına, babasına mı gönderirim? Ne haddine! Hele gitsin, boyunu bosunu görür. Amma ben, gecelerce ahbaplarımda, akrabalarımda kalırım... Rakı içme! mi diyor? Küpüne dalar, çıkarım... Eve almıyacağım! mı diyor? Kapıyı kırar, camı, çerçeveyi indiririm... Sen, ne söylüyorsun? Ben, erkeğim, erkek! Anladın mı? Sapına kadar erkek!

— Evli misin?

— Hayır, bekârım!

— Ha!! Bunun için atıp savuruyorsun!

— Evlendiğim zaman görürsün!

— Evlenmek niyetinde misin?

— Niyetim var gibi!

— Öyle ise, sana, bir öğüt vereyim: Karın, saat altıda gel, der de, gitmezsen, karının canı sıkılır ve gönlünü eğlendirecek, vaktini hoş geçirecek birini arar... Sen, tavana üç yüz mumeuk ampulu bir gece yakarsın... Evde, sen yokken de mütemadiyen yakacağı için ampul dört gün dayanmaz ve sık sık ampul parası verirsin ve saat ta tahmin edemiyeceğin kadar fazla sarfiyat kaydeder... Onun sevmediği yemeği, şapırdata şapırdata yedin mi? Artık ağız tadile yemek yemeğe hasret kalırsın; çünkü ahçılar, kadınlardan korkarlar... Sinemaya gitmez de erkenden yatarsan, karın da usulcacık komşuya sıvışır... Gecelerce eve uğramazsan, evinde, yerinin boş kalmıyacağına emin olabilirsin... İşte, bu dediklerime kulak asmaz, eski fikirlerine mıhlanıp kalırsan, akibetin bilmem nice olur? Bu söylediklerimin sonunda da gene erkekliğin yerinde ve sapa sağlam kalır, yalnız, bir sıfat ilâve ediverirler... Bunu hazmettin mi, deyme keyfine... Misk gibi yaşarsın. Artık bundan öte tehlike yoktur.

Mahmut Yesari

Yeni romanımız

Papeloğlu
Bugün bitti.

Akbaba, sevgili okuyucularına, Papeloğlundan daha güzel, daha meraklı, daha cazip bir roman hazırlıyor.

Yeni romanımızı
Yazan kalemin
Büyük şöhreti

Onun ne kadar merakla beklenmeğe ve lezzetle okunmaya lâyık olduğunu göstermeğe kâfidir.

Gelecek sayımızı şimdiden bekleyiniz.

Baba — Mekteplerin açılma mevsimi geldi..

Çocuk — Gökyüzü onun için mi ağlıyor, baba?..

— Yahu, sizin kerime münasebetsiz yerlere gidiyormuş..

— Nereden biliyorsun?

— Bizim kerime rasgelmiş!..

Ç Ü Ş

Hafız Hayri, düğünlerde gülüp cenazelerde ağlayarak topladığı paraları hiç yemez, düğüm üstüne düğüm vururdu.

Yaşı ileriledikçe bu para hırsı onda artıyordu. Yüksek faizle gizli gizli para veriyor, gûya muztariplerin imdadına koşmak bahanesile tefecilik ediyordu.

Onun bu zayıf damarını bilen Cin Ahmet, bir gün ellerini uğuşturarak geldi:

— Merhaba Hafız ağabey...

— Merhaba Ahmet... Ne haber?..

— Amman ağabeyciğim, sorma... Elimde öyle bir kelepir var ki... Günde, yüze yüz veriyor!

Hafız Ahmet omuz silkti:

— Geç...

Cin Ahmet, bir günde yüzde yüz kazancın Hafızı avlamaya kâfi gelmediğini görünce, şeytan bir bakışla göz kırptı:

— Hani Hafız ağabey, yüzde yüz dedimse, işi bilir.. Yüzde ik iyüze... Hattâ üç yüze kadar yolu var!

Hafız Ahmet, paranın kokusunu alınca, elinden kahve fincanını bıraktı..

— Ne dedin, ne dedin?.. Yüzde üç yüze mi?.. Yani ben sana yüz lira verirsem, bir gün içinde bu üç yüz lira mı olacak?..

Cin, işi tavına getirdiğini anlamıştı:

— Dinim, Rabbena hakkı için Hafız ağabeyciğim, hani yüze üç yüz değil, yüze beş yüz, yüze bin bile kazanmak mümkün!..

Bir anda servete kavuşmak hırsı, Hafız Ahmede ihtiyatı, tedbiri, aklı, mantıkı unutturmuştu.

Elini cüzdanına attı, tam paraları çıkarmak üzere iken, Cin gene gayrete geldi:

— Bu iş değil, altın yumurtlayan tavuk.. Bir ver, yüz al.. Yüz ver, bin al!..

Bu aralık caddeden geçen ekmekçi, eşeğine bağırdı:

— Çüüüş... Çüüüş be mubarek hayvan, çüüüş!..

Hafız Ahmet, çıkardığı cüzdanı, bir anda telâş ile tekrar cebine soktu. Çünkü bu (Çüş) hitabı, ona bir hitabı rabbanî gibi tesir etmişti!

Çimdik

İki bayan arasında

— Kocan, sana, hiç arasıra, kendi işlerinden bahseder mi?

— Evet... Bahseder.

— Keyfi geldiği zaman değil mi?

— Hayır... Kendisinden bir şey istediğim zamanlar!

— Bütün dünya Habeşlerden yana..
— Nereden anladın?
— Görmüyor musun, herkes plâjlarda onların rengine giriyor!

Çelebi nüktesi

Geçen hafta kaybettiğimiz muharrir ve muallim İbni Mevlâna Hasan Sait Çelebi güzel konuşan bir adamdı.

Bir kaç sene evvel onu İstanbuldan Kırklareline nakletmişlerdi. Çelebi Sait bu haberi alınca çok müteessir oldu ve o hızla Ankaraya giderek Kültür Bakanlığındaki umum müdürün karşısına dikildi:

— Efendim bendenizin niçin İstanbuldan kaldırılarak Kırklareline gönderildiğimi sorabilir miyim?

Müdür cevap verdi:

— İçkiye fazla düşkün olduğunuzdan şikâyet edildi, onun için...

Çelebi hiç düşünmeden gene bir sual sordu:

— Acaba Kırklarelinde menimüskirat kanunu hâlâ cari mi efendimiz?

Akbabanın akıl hocası

Denize girmeden kararmak usulü

Okuyucularımızdan Bayan (C. M.) soruyor:

İki aydır Boluda babamın yanındayım. Bir iki güne kadar Ankaraya döneceğim. Ankaradaki arkadaşlarım beni İstanbulda plâj hayatı geçiriyor sanıyorlar. Yalanımın meydana çıkmaması için vücudumun ve yüzümün plâjda yaşayanlar gibi yanması ve kararması lâzım. Bunun için bana bir çare gösterebilir misiniz?

Cevap

Siz vaziyette olan bazı bayanların bu maksatla vücutlarına tentürdiyot sürdüklerini işitiyordum. Derilerin yer yer yanıp dökülmesi ve bazı yerlerde sıyrıklar, bereler ve ufak yaralar meydana gelmesi vücudu tıpkı plâjda yanmış gibi güzelleştiriyormuş. Fakat son zamanlarda daha iyi bir usul öğrendim. Taze cevizin yeşil kabuklarını havanda döver, vücudunuzun görünecek kısımlarını, yüzünüz de dahil olduğu halde, meydana gelecek hamurla uğuşturursunuz.

Taze ceviz ayıklayan parmakların ne güzel renk aldığı malûm. Vücudunuz; yüzünüz baştanbaşa o renge boyanır ve gittiğiniz yerde Jozefin Beker derecesinde sükse yaparsınız.

Manto ve diş

Okuyuculardan Hasan Demir Ok soruyor:

«Karım sonbahar için bir manto yaptırmak istiyor. Ben çürük dişlerimi tamir ettirmek için bir miktar para ayırmıştım. Bundan başka param yok. Karımı mantodan vazgeçirmek için bana bir akıl öğretemez misiniz?

Cevap

Dünyada her şeyin çaresi vardır. Fakat yeni manto yaptırmayı aklına koymuş bir kadını bundan vazgeçirmek çaresi keşfedilmemiştir.

Onun en iyisi bu sene için dişlerinizi yaptırmaktan vazgeçmektir. Pek çürükleri sizi rahatsız ederse çektiriverirsiniz. Diş ağrısı ve diş çektirme acısı manto yaptırmamış kadının size çektireceği fasılasız ıztıraptan çok daha ehvendir.

PAPELOĞLU

Yerli roman: 35

— Ocağına düştüm! Bah baham.. Biyol da sen gonuş.. Belki gandurursun.

Vergi kâtibi odadan çıktı; Olganın yanına gitti. Karı, pencerenin önüne geçmiş, dalgın ve hiddetli nazarlarile, karşıki damları seyrediyordu. İzzetî Efendinin ayak sesini duyunca, başını çevirdi, baktı.

— Ne istiyorsun? diye sordu.

— Azıcık sultanımla konuşacağım.

— Benim yok sana söyliyeceğim.. Git buradan!

— Dur, a iki gözüm! Beni dinlemeden öyle feveran etme.. Hiddetlenme! Belki de söyliyeceğim sözler seni tatmin edecektir.

«Papeloğlu ve şeriki» firması kâğıt üzerinde idi; ticaret kanun ve nizamları dahilinde kurulmuş, tescil ettirilmiş, piyasaya sirkülerle ilâm edilmiş bir şey değildi. Satılmışın yazması, okuması esasen hak getire kabilinden olduğu için, bütün muamelâtı İzzetî Efendi çeviriyordu. Fakat ticarî mesuliyetler, hep Satılmışın üzerinde idi. Bonoları, faturaları, makbuzları ve daha da başka senedatı hep o imzalıyor, daha doğrusu, bütün bunların altına onun kalıp kadar mührü basılıyordu.

Olgayı abayı yakıp ta ipe un sermeğe başladığı tarihe değin, mor tireden, örme bir kesenin dibinde bağlı duran bu mührü, Satılmış hiç bir vakit çıkarıp ta başkalarına emniyet edememişti. Fakat bu tarihten sonra, gözü, metresinden gayri hiç bir şey göremez olduğu cihetle, mühür İzzetî Efendinin cebinde geziyordu.

Vergi kâtibinin lehine olarak şunu ikrar etmeliyiz ki, bu mührü o, tam manasile suiistimal etmemişti. Öyle, sahte makbuzlar, muvazaalı senetler, düzme faturalar tanzim etsin, müşterilerle uyuşup, kırışsın, zimmetine para geçirsin.. Bunlardan hiç birini yapmış değildi. Fakat buna mukabil ve hiç şüphesiz hüsnü niyetle, Satılmışa danışmadan, onun namına bir takım işlere girişmiş ve yüzde beş yüz kâr beklediği bu işlerin alt tarafı falso çıkınca apışmış, kalmıştı. İşte, şimdi, Satılmış bunları ödüyor, iflâsa sürükleniyordu.

Vadesi gelen, yahut ta gelmek üzere olan daha bir çok bono vardı. Hepsinin de altında, Satılmışın mührü bulunuyordu. Bankalar, bu ticarethanenin sermayesi hakkında evvelce müsait malûmat aldıkları halde, muamelâtında biraz sallapâtilik sezmiş olduklarından, bonolarını ciro etmek hususunda imsakli davranmışlardı. Fakat harbi umumî vaziyetinin sivriltip meydana çıkardığı bir çok ticarethaneler «Papeloğlu» firmasına güvenmişler, binlerle liralık itibar etmişlerdi.

Piyasanın, akıl ve hayale sığmayan o vakitki kârlı vaziyetini, şunun bunun istifadesine bırakmak istemiyen hükûmet, bir takım dalaverelerle, hususî elleri çektirip, ticarete bizzat hâkim olmak kaygusuna düşünce o ticarethaneler de sarsılmış, biribirlerinin üzerine yaslandırmak suretile bir çoğunu yıkmıştı.

Ayakta kalanlar, bunun üzerine başka yol tutmuşlar, geniş mikyasta kaçakçılığa, ihtikâra başlamışlardı.

Tarihte o ane kadar emsali görülmedik bir ticarî kepazelik devri açılmıştı.

İnsanların en iptidaî ihtiyaçlarını teşkil eden kaç türlü mata varsa, elden ele dolaşır, hükûmetin kontrolundan kaçırılır olmuştu. İstanbulda, daha aylarca, halkın ihtiyacına karşılık olabilecek stok mal vardı. Fakat nerede? Kimlerin elinde?. İşte bu bilinemiyordu. Yahut ki, bilinse de, kârına ortak olmak şartile bilmemezlikten geliniyordu. Ve bazan da, elden ele dolaşan bu mal, usulcacık başka yerlere de aşırılmakta idi. (Meni ihtikâr komisyonu) adı altında, gûya bu kepazeliğin önüne geçmek maksadile kurulan murakabe ve mücadele bürosu üç metrelik bir kefen bezini her hangi bir cenaze sahibine vermek için saatlarca çekişe çekişe pazarlık ederken, beri yanda, ordu erkânından, mebuslardan, kurnaz Yahudiler ve Ermenilerden mürekkep bir kumpanya, top top patiskaları Suriyeye gönderip altına çeviriyorlardı. Tüccardan, eli, arkası olmıyanlar batırılmakta, bir takım kopuklar ihya edilmekte idi.

Bu arada, ticaretin dalavere kısmına akıl erdiremiyen ve belki de normal zamanlarda pekâlâ işini devam ettirebilecek olan Satılmış gibiler eziliyordu.

O gün, zorla kopardığı azıcık bir mühletten sonra, üç gün üç gece cehennem azabı çekip borcunun ancak bir kısmını ödemeğe muvaffak olan Satılmış artık belini toplayamadı.

Olga, o günkü hâdiseyi müteakip dostunu istiskal ediyordu. Eline güzel bir fırsat, makul bir bahane geçirmişti: Dayak yemiş olmak!

— Artık, beni dövmeğe kadar varan bir adamla ben bir daha yüz yüze gelemem.. diyordu.

Maamafih apartımanın, eşyanın, mücevherlerin, nakit paraların üstü-

ne oturmuş, onlardan hiç bahsetmiyordu. Satılmış ta taban, uğraşıcı, kavgacı adam olmadığından, bütün bunları kadına bağışlamış, aramıyordu. Ondan, iyiden iyiye soğumuştu. Fakat bir türlü İstanbuldan kopup, memleketine dönemiyordu. İstanbul onun kanına nüfuz etmiş, damarlarına işlemişti; bırakmıyordu.

Yazıhaneye sabah, akşam uğruyordu. Fakat artık iş yoktu. Ufak tefek komisyonlar getiren ayak simsarlarının uğrağı olan bu bir vakitki mühim ticarethane bir mahalle kahvesine dönmüştü. Orada, sade, tütün dumanları içerisinde dedikodu ile vakit geçiriliyordu.

İzzetî Efendinin de vaziyeti eskisi gibi değildi. Onun da işleri bozulmağa yüz tutmuştu. Tecili düyun kanunu çanına ot tıkıyordu. Paralarını vermiş olduğu yerlerden alamıyordu. Faizlerini toplamak ta güç olmuştu. İstanbul semtlerinin kıymetlerini bilemediği için, kör yerlerde bir takım evlere, arsalara, dükkânlara karşılık bir çok paralar vermişti. Bunlardan bir ikisini, bin zahmetle sattırdığı halde, parasını çıkaramamıştı. Şimdi o da, karga gibi düşünüyordu.

Memlekete dönse, belki orada ufak tefek ticaret edebilecekti. Lâkin, buradaki ilişikleri onu da koyuvermiyordu.

Satılmış, buradaki mütevaziane geçimini temin için, memleketten para getirtmeğe mecbur olmuştu.

Aydan aya, çoluğuna çocuğuna evvelce o para yollarken, şimdi onlar, ne yapıp yapıp, çiftliğin hasılatından beş on lira gönderiyorlardı.

Lâkin bununla artık sefahat edemediği için fena halde sıkılıyordu. Basit ruhlular, sefahete, her hangi bir uyuşturucu zehire alışır gibi alışırlar. Ondan ayrılmak, uzaklaşmak kendilerine giran gelir. İrade kuvvetleri yoktur ki, silkinip te kurtulsunlar.

Akşamları, Beyoğluna çıkamamak, barlarda para saçamamak, Sirkecinin basık, kasvet yuvası kıraathanelerinde bitmez, tükenmez tavla partileri seyretmek Satılmışı öldürüyordu.

Vergi kâtibi ile de araları şekerrenk olmuştu. İzzetî Efendi, otel bana pahalı geliyor, diye Üsküdarda gûya bir akrabasının yanına göç etmişti. Nadiren görünüyor, bir nebze ilişerek iki üç afakî lâkırdı ettikten sonra, bir bahane bulup gene savuşuyordu.

Kâtibe, takip memuruna yol verilmişti. Geleni, gideni, yazıhanede Satılmış kendi kabul ediyordu. Kirasını yıllık peşin vererek işgal ettiği iki oda, bakımsız bir türbe manzarasını almıştı. Her taraf toz toprak içerisinde idi. Dolap arkalarındaki örneklik bulgur kâğıtlarının arasında fareler yavrulamıştı Defterler, orada burada sürünüyordu. Hokkaların içinde mürekkepler kurumuş, kalemler pas tutmuştu. Duvardaki takvim bir ay evvelki tarihi gösteriyordu.

Bu vaziyet böyle devam edemezdi. Bundan behemehal sıyrılmak lâzımdı. Ancak, Satılmış, kendiliğinden buna kadir değildi. Onu buradan çekip kurtaracak, kolundan tutup ta memlekete kadar götürecek bir kuvvete ihtiyaç vardı.

Bu kuvvet gene İzzetî Efendi oldu.

Bir sabah, erkenden otele damladı. Telâş ve heyecan içinde idi. Satılmışı bir kenara çekti:

— Velinimetim, efendiciğim! dedi. Aşağı yukarı bir senedir burada yedik, içtik, safamızı sürdük. Cenabı hak para kazandırdı, tutmasını bilemedik; har vurup, harman savurduk. Olanlar oldu.. Bugün fülüsü ahmere muhtaç denecek bir hale giriftar olduk. Ancak, düşmez, kalkmaz bir Allahtır. Gene çok şükür bir yandan fırsat zuhûr eyledi. Şimdi beni, bu abdi âciz, azat kabul etmez kulunu dinlersen, tekrardan beş on para kazanmamıza ihtimal vardır.

Satılmış, çok masal dinlemiş ve ortağının mahiyetini iyice anlamış, numarasını vermiş bir adam tavrile dudak büküyordu. Vergi kâtibi devam etti:

— İşte, mirim: Biiznillahi taalâ gene namusumuzla bu badireden kurtulmak imkânı belirdi. Ancak buradan kalkıp, güzel güzel yerimize, yurdumuza avdet etmeliyiz. Zira bu teklif edeceğim iş oradan idare edilecek bir iştir.

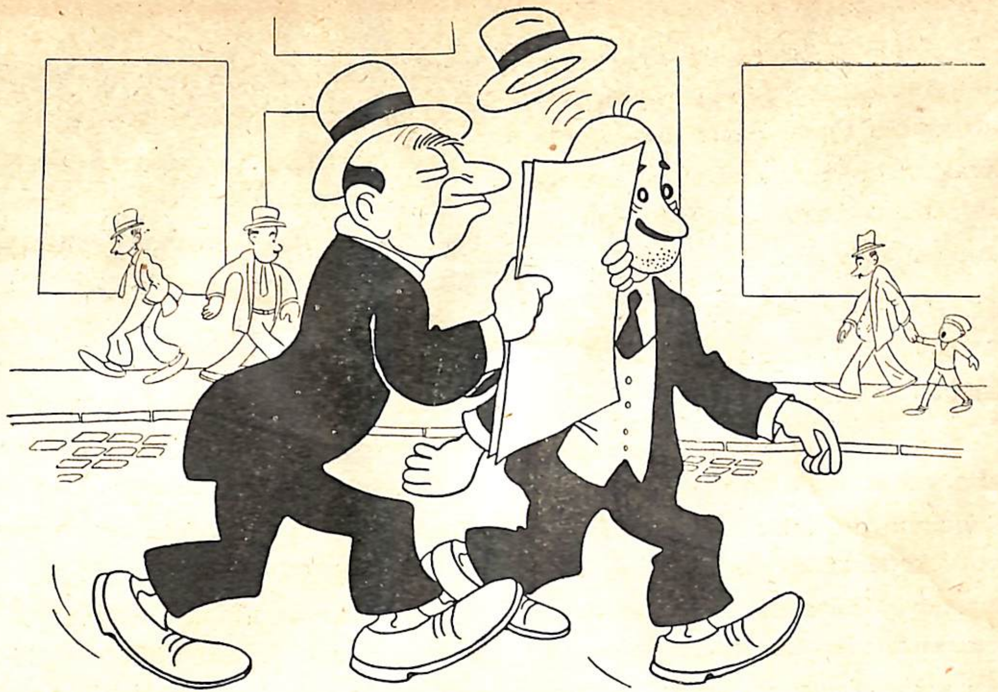
Satılmış:

— Di baham, nedir? dedi.

İzzetî Efendi, yanına sokuldu, sesini yavaşlattı:

— Metruke.. cevabını verdi.

Bu yabancı kelimeden, Satılmış hiç bir şey anlamamıştı. Horoz aynaya bakar gibi baktı. İzzetî Efendi izahat verdi.

— Yahu, okudun mu?.. Kışın umumî kütüphanelere gidenler, on misli çoğalıyormuş..

— Elbet.. Herkes bedava ısınacak yer arıyor!

Anadoluda ne kadar dini ayrı kefere makulesi varsa, hep gidiyorlar.. Mallarını ucuz ucuz elden çıkarıyorlar. Onları toptan satın alır, sonra perakende gene satarız, olmaz mı, mirim? Bundan güzel, bundan kârlı iş tasavvur eder misin?

Papeloğlunun aklı yatmıyordu. Fakat öteki kurnaz ve açıkgöz herif, işi daha da ballandırıyordu:

— Bütün bir mahalleyi bin kâğıda satın almak mümkün, keremkârım! Efendimin de, fakir pürtaksirin de memlekette kefereden yüzlerce dostumuz var. Hattâ muvazaa tarikile, on para sarfetmeden, bunların nesi var, nesi yoksa ele geçirip, sonra da üstüne oturmak mümkün.

Satılmışın, asîl olan temiz tıyneti isyan ediyordu:

— Ulan, bu kötü imiş, be!

— Ticaretin iyisi, kötüsü, günahı, sevabı olur mu? Elkâsibi habibüllah, mirim! Bu dünya aldanıp, aldatma dünyası. Herifler tek dursalardı, kimse, onları yerlerinden tedirgin etmezdi. Yemedikleri halt kalmayınca, hükûmet kendilerini başka taraflara, daha tehlikesiz mıntakalara sevketmeğe lüzum gördü. Şimdi, çekilip gidiyorlar. Beraber götüremedikleri mallarını da paraya tahvil ediyorlar. Bu parayı şayet sen, ben vermezsek, veren başkaları olacak. Böyle istifade yabancılara mı gitsin?

Karşısındakinin bir lâhza tereddüt edişinden cesaret bulup, sıkıştırdı:

— Ha?. Söylesene, velnimetim! Bugüne bugün, eşrafsın. Memleketinin ileri gelenlerindensin.. Bu kâr senin hakkın.

— Çıhar iş değil!

— Öylesine çıkar ki, burada ettiğimiz ziyanların faizi, komisyonu bile çıkar!

O gün, başını sallamakla iktifa eden Satılmış, ertesi ve müteakip günler, vergi kâtibinin tevali eden ısrarlarına nihayet kandı.

Pılıyı, pırtıyı toplıyarak, gene bir motöre atlayıp, memlekete döndüler..

Asırlardanberi nan ve nimetile beslendikleri, para kazanarak refah içerisinde yaşadıkları yurtlarına ihanet eden gayri müslimler sahil şehirlerinden uzaklaşmağa mecbur ediliyorlardı.

Bilhassa Karadeniz kıyılarındaki kasabaların bunlardan boşaltılması mutlaka lâzımdı. Etmediklerini bırakmıyorlar, Ruslara, Yunanlılara, İngilizlere, hâsılı o tarihte bizimle düşman olan bütün memleketlere casusluk ediyorlardı.

Gene hükûmet bunlara rıfk ile muameleden hâli değildi. Sadece yerlerini değiştiriyordu. Ancak, yerleşecekleri iç şehirlerde yeniden mekân tutmağa mecbur oldukları için buralardaki evlerini ve yükte ağır olan mallarını elden çıkarmağa mecbur idiler.

İşte, İzzetî Efendi, Satılmışla beraber bu vaziyetten istifade yolunu düşünmüştü.

Bu iş, umduğu kadar kârlı çıkmadı. Hükûmet, zorla yerlerini değiştirdiği tebaasının, böyle bir takım açıkgözler tarafından soyulmalarına meydan vermiyordu.

Vergi kâtibi, bu sebepten, istediği gibi at oynatamamakla beraber, gene de ufak, tefek çöplendi.

Satılmış ise, bu işe katiyen girmedi.

— Üzerinde göz kalan maldan adama hayır gelmez!. diyordu.

Çiftliği ona yetiyordu Mahsul para eder olmuştu. Ailesinin çerçevesi de daralmıştı. Sonradan aldığı kadın öldü. Sade Hacı Beyin baldızı kaldı. Ondan dünyaya gelen bir evlâdı kendisini teselli için kâfi geliyordu.

Mütareke geldi, çattı.. Arkasından harekâtı milliye.. Yeni rejim..

Papeloğlu kenara çekildi. Yaşlanmıştı da. Fakat İzzetî Efendi, hâlâ peşinden ayrılmıyordu. Artık sadece ahbap idiler. Eski zamanları konuşuyor, müşterek hatıratı yad ile avunuyorlardı.

Ve Satılmış, ağzına içki koymağa tövbeli olduğundan, İzzetî Efendi akşamları, kendi kendine tezgâh başı yapıyordu..

Hatime

İzzetî Efendi, beş on adım, Papeloğlu ile yürüdükten sonra, döndü, geldi..

— Bir tek daha ikbal buyurulmaz mı, mirim? dedi.

Kadehleri tokuşturduk..

Bu emsalsiz keratanın şerefine kaldırıp, içtim..

SON

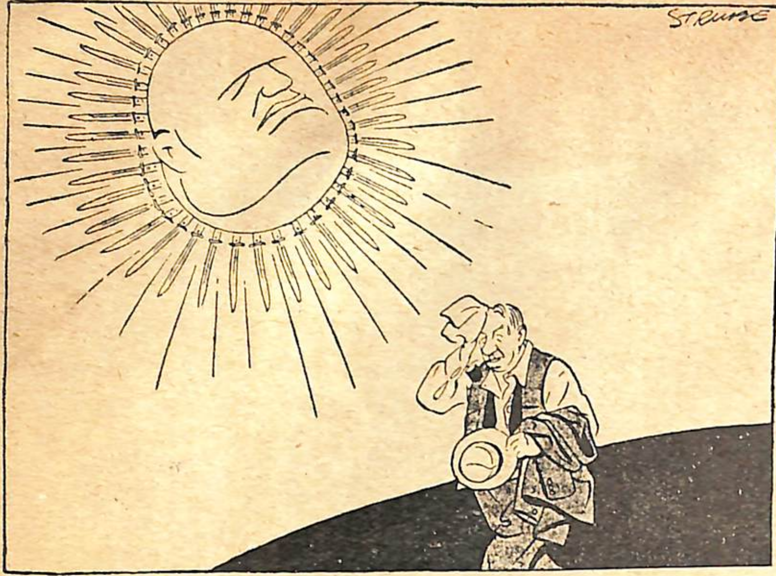
O artık hiç dans edemiyordu ?

İltihaplı ve ıstıraplı ayaklarile ne dansedebiliyor ne de müthiş ıstıraplara katlanmadan küçük bir gezintide bulunabiliyordu.

Şikâyet ettiği bir arkadaşı ona, akşamları derununda kâfi miktarda RADİO-SALTS tozu ilâvesile sıcak suda ayaklarını banyo etmesini tavsiye etmişti. Bu tavsiyeyi nazarı itibara alarak muntazam banyolara başladı. Sekiz gün nihayetinde artık gendini tanıyamıyordu. Ayakları hafiflemiş bütün ıstırapları zail olmuş bir halde dansediyor, koşuyor ve hiç bir yorgunluk hisdetmeden bütün sevdiği sporları yapıyor. RADİO-SALTS tozunun muntazaman istimali sayesinde veca ve ıstırap veren nasırları da yumuşatıp kökünden söküp çıkarmaktadır.

Ecnebî Karikatürleri

Güneş çarpması!

[Fransız karikatürü]

Bahriyeli — Şimdi aşkımdan emin misin?..

[İngiliz karikatürü]

Asker — Keşke şu bizim kumandan piyano yerine keman çalsaydı!

[İngiliz karikatürü]

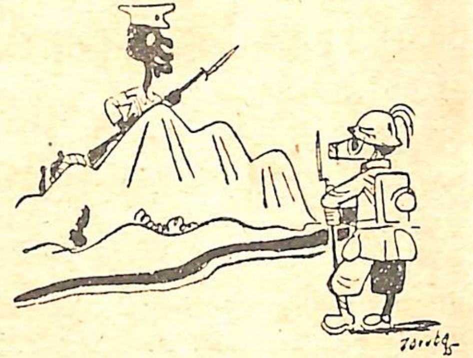
AYDABİR

İKİNCİ SAYISINDA:

Kıyamet Kopacak mı?

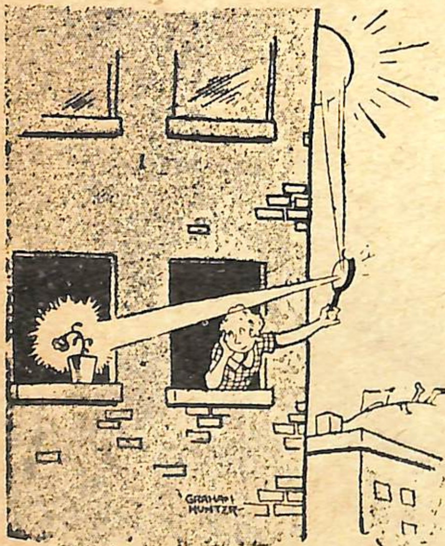
Eski zamparalar!..

Şiirler, hikâyeler, resimler.

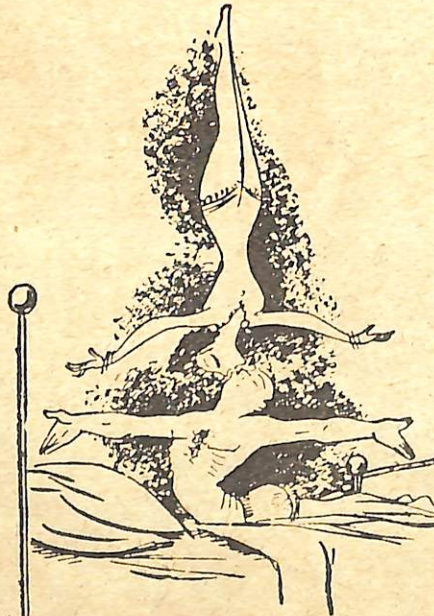
İlkbaharı bekleyiş!

[Leh karikatürü]

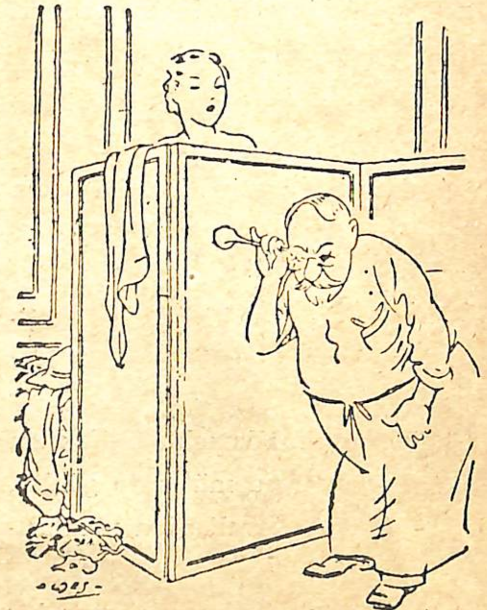
Apartımanlarda güneşten istifade çaresi!

[İngiliz karikatürü]

İki meşhur cambazın aşk rüyası!

[İtalyan karikatürü]

Dalgın doktor:
— Öksürünüz!

[İtalyan karikatürü]

Yalnız sağlamlık ve ucuzluk değil!

SUMER BANK

Fabrikalarında, Türk işcisinin elinden çıkan malları

Yerli Mallar Pazarında

Gözden geçiriniz: Örgünün inceliği, kumaşın sağlamlığı, fiyatın ucuzluğu kadar

Zevkin inceliği de

Sizi hayran edecektir. Sümer Bank fabrikalarının mamulatında en büyük muvaffakıyet budur:

Güzelliği, sağlamlık ve ucuzlukla birleştirmek!

İstanbul — Galata — Beyoğlu — Ankara — İzmir — Samsun

Bilecik Rakısı

Halis üzümden çekilmiş, uzun müddet fıçılarda dinlendirilmiş olan nefis

Blecik Rakısından

akşamları içeceğiniz birkaç kadeh

Bütün yorgunluklarınızı

unutturacak, neş'e ve dincliğinizi arttıracaktır.

Doktor

Feyzi Ahmet

Cild ve efrenci hastalıklar mütehassisi hergün sabahtan akşama kadar hastalarını kabul eder. İstanbul Ankara caddesi

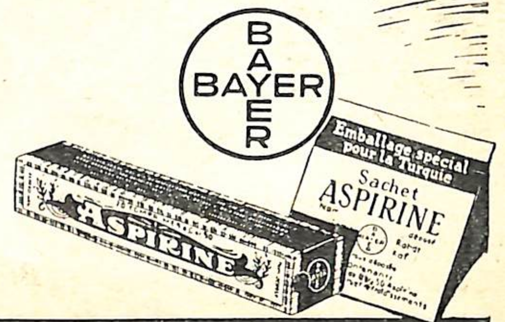
Sahibi ve Umumî Neşriyat Müdürü
Yusuf Ziya
Basıldığı yer : AKŞAM MATBAASI

Soğuk algınlıkları ve her türlü ağrılarda

en çabuk tesir eden

ASPİRİN

2 ve 20 komprimelik ambalajlarda bulunur.

Ambalaj ve komprimelerin üzerinde halisliğin timsali olan markasını arayınız.

FRİGİDAİRE soğuk hava dolabından çıkan içilerin lezzetine bir eş yoktur.

Bu sıcak günlerde buram buram terlemeyiniz.
Yiyeceklerinizi içeceklerinizi serin tutan bir

FRIGIDAIRE

Otomatik hava dolabı alınız.

İlk taksit olarak vereceğiniz 10 lira ile siz de bir FRİGİDAİRE alınız ve hayatın zevkine varınız.

Bugün en ufak ailede bile bir FRİGİDAİRE var. Sizin de neden olmasın? Emrediniz, ayağınıza gelsin.

BOURLA BİRADERLER ve Ş^sı^

Galata Hazaren Caddesi — Beyoğlu: İstiklâl Caddesi — Ankara Bankalar Caddesi — İzmir: Gazi Bulvarı

Akşam Matbaası